

Prvi potpredsednik Vlade i ministar spoljnih poslova Republike Srbije Ivica Dačić istakao je u govoru na Prvoj plenarnoj sesiji 21. Ministarskog saveta OEBS u Bazelu da je ukrajinska kriza ozbiljno podsećanje na hitnu potrebu zajedničke akcije i pristupa zasnovanog na dijalogu u okviru OEBS. Ministar je iskoristio priliku da čestita celokupnom timu švajcarskog predsedavanja na posvećenosti, profesionalnosti i rukovođenju tokom celog mandata u ovoj godini, dodavši da je Srbija spremna da, kao budući predsedavajući, predano radi na unapređenju ukupnih ciljeva bezbednosti i saradnje među ljudima, zajednicama, narodima i državama učesnicima OEBS.

Integralnu verziju govora mozete procitati u nastavku.

„Gospodine predsedavajući,
Gospodine generalni sekretaru,
Ekselencije,
Dame i gospodo,

Dozvolite mi da se najpre zahvalim našim domaćinima, posebno našem predsedavajućem predsedniku Burkhalteru, na gostoprimstvu i izvrsnoj organizaciji Ministarskog saveta u Bazelu. Kao što se očekivalo, Švajcarska je postavila visoke standarde u tom smislu i mi ćemo pokušati da sledimo njihov put iduće godine u Beogradu. Dozvolite mi takođe da čestitam celokupnom timu švajcarskog predsedavanja na posvećenosti, profesionalnosti i rukovođenju tokom celog mandata u ovoj godini. Visoko cenimo naše zajedničko angažovanje i dosadašnju blisku saradnju i nameravamo da nastavimo da se konsultujemo sa našim švajcarskim kolegama, čija iskustva stečena tokom ove godine će biti od velike koristi predstojećem srpskom predsedavanju.

Kada smo se kandidovali za konsektivno predsedavanje OEBS-u pre tri godine, nismo mogli da predvidimo da će region OEBS-a 2014. godine biti suočen sa jednom od najvećih kriza od kraja hladnog rata. Ova kriza je već odnela previše života i naterala na hiljade ljudi da napuste svoje domove. Stanje u i oko Ukrajine i dalje predstavlja ozbiljnu pretnju za stabilnost regiona, ali utiče i na širi kontekst evropske i globalne bezbednosti. Od samog početka ove krize, Srbija se zalagala za njeno rešavanje mirnim sredstvima i izražavala podršku suverenitetu i teritorijalnom integritetu Ukrajine.

Neuspeh u sprečavanju eskalacije ove krize ukazao je na neophodnost daleko intenzivnijeg političkog angažovanja država učesnica, posebno u našem radu na razvijanju efikasnih mehanizama za sprečavanje konflikata. U ovom trenutku važno je da svi pokažemo svest i odgovornost kako bi se sprečilo dalje pogoršanje situacije i ojačali sveukupni naponi u pravcu

mirnog rešenja koje se zasniva na dokumentima potpisanim u Minsku. S druge strane, odgovor OEBS-a u tako teškim okolnostima podvukao je činjenicu da Organizacija, ako ima na raspolaganju neophodnu političku volju, može da iskoristi svoje komparativne prednosti i efikasno doprinese rešavanju izazova koji proizilaze iz ove krize. Činjenica da je OEBS bio prva organizacija koja je odgovorila na krizu u Ukrajini uspostavljanjem Specijalne posmatračke misije potvrđuje značaj OEBS-a kao regionalnog bezbednosnog aranžmana na osnovu poglavlja VIII Povelje UN.

U kontekstu implementacije Protokola i Memoranduma iz Minska, poštovanje dogovorenog prekida vatre i potpuno obustavljanje neprijateljstava predstavljaju ključne preduslove za smirivanje situacije i mirno rešavanje krize. Tri meseca posle njihovog potpisivanja, još je potrebno mnogo da se oni sprovedu u delo i pozivamo sve aktere da podrže aktivnosti Specijalne posmatračke misije predviđene ovim dokumentima, uključujući plan Specijalne posmatračke misije o monitoringu ukrajinsko-ruske granice. Nadamo se da će ova dva dokumenta označiti početak sveobuhvatnog mirovnog procesa, koji će osigurati kako bezbednost na terenu, tako i stvaranje uslove za inkluzivne političke procese unutar Ukrajine. Kao budući predsedavajući, nastavice da podržavamo rad svih izvršnih struktura OEBS-a u Ukrajini, posebno Specijalnu posmatračku misiju, koja ima ključnu ulogu u implementaciji ovih dokumenata. Visoko cenimo izuzetan rad Trilateralne kontakt grupe, kao i lični doprinos specijalnog predstavnika ambasadora Taljavini. Pozdravljamo i političke napore na visokom nivou, koji imaju za cilj postizanje mirnog rešenja i smatramo da je njihov nastavak ključan za obezbeđivanje snažnog političkog impulsa u tom pravcu.

Ukrajinska kriza je ozbiljno podsećanje na hitnu potrebu zajedničke akcije i pristupa zasnovanog na dijalogu u okviru OEBS-a. I pored postojećih izazova, i dalje postoje oblasti od zajedničkog interesa, koje maksimalno treba istražiti kako bi se stvorila klima za obnavljanje poverenja između država učesnica. Smatramo da proces Helsinki +40 i dalje pruža priliku za rešavanje ovih pitanja i pozdravljamo inicijativu predsednika Burkhalter o osnivanju panela istaknutih ličnosti, radi davanja doprinosa ovom procesu. Rasprava o evropskoj bezbednosti i ulozi OEBS-a bi trebalo da obuhvati razmišljanja o aktuelnim zbivanjima i relevantna iskustva organizacije. Treba da izvlačimo pouke iz prošlih iskustava dok radimo na mirnom rešavanju ove krize, istovremeno nastojeći da rekonstruijemo evropsku bezbednost kao zajednički projekat i jačamo ulogu i kapacitete OEBS-a za aktivno delovanje.

Svi bi trebalo da prepoznamo potencijal da se postojeće krhko bezbednosno okruženje u mnogim delovima prostora OEBS-a transformiše u međusobno korisnu bezbednosnu zajednicu kojoj odavno težimo. To je dugoročan proces, ali neophodno je krenuti tim putem kroz potvrđivanje principa i jačanje mehanizama OEBS-a na način koji će sprečiti pojavu novih kriza i ublažiti efekte i posledice postojećih kriza. Period od Samita u Astani pokazao je da nije dovoljna samo reafirmacija ovih principa. Potrebno je da pređemo sa reči na dela. Inkorporiranje iskustava ovogodišnjeg i prethodnog angažovanja OEBS-a u efikasnija sredstva i strukturne aktivnosti ne samo da bi doprinelo sprečavanju ponavljanja kriza, već bi moglo i da ojača naša nastojanja za rešavanje zamrznutih konflikata. Pod uslovom da postoji dovoljno političke volje, korišćenje ovih mehanizama OEBS-a bi nam omogućilo da se bavimo fundamentalnim pitanjima ljudske bezbednosti čak i onda kada se ne mogu pomiriti, odnosno odmah razrešiti, stavovi o principima koji izgledaju suprotstavljeno. S tim u vezi, želim da

naglasim važnost i korist omogućavanja prisustva i operacija OEBS-a na terenu.

S obzirom na to da dolazimo iz regiona koji se još uvek suočava sa brojnim teškoćama, ali je rešen da gleda u budućnost, možemo da doprinesemo tim procesima svojim iskustvima sa Zapadnog Balkana, posebno kada se radi o pozitivnoj ulozi OEBS-a i saradnji sa drugim relevantnim međunarodnim organizacijama. Drago mi je da će danas doći do prenosa vlasništva u vezi sa aranžmanom o podregionalnoj kontroli naoružanja, kao i zbog napretka koji je ostvaren na političkom nivou između država članica povodom nekih drugih pitanja, kojima se takođe bavi naš specijalni predstavnik za Zapadni Balkan. Međutim, treba raditi i na ostvarivanju drugih ciljeva na Zapadnom Balkanu. Briselski sporazum od 19. aprila 2013. godine predstavljao je proboj u dijalogu između Beograda i Prištine uz posredovanje EU. Naša Vlada izrazila je jasnu odlučnost da nastavi konstruktivni dijalog sa Prištinom i da u potpunosti sprovodi postignute dogovore u cilju rešavanja ukupne situacije u još uvek osetljivom bezbednosnom okruženju. OEBS je, pre svega zahvaljujući statusno neutralnom pristupu u sprovođenju aktivnosti u skladu sa rezolucijom UN SB 1244, značajno doprineo poboljšanju situacije na terenu, ali je potrebno veće angažovanje za ostvarivanje dugoročnih ciljeva. Nastavićemo da podržavamo aktivnosti OEBS-a koje se sprovode na statusno neutralan način, s ciljem jačanja ljudske bezbednosti i unapređenja stabilnosti na KiM i u regionu.

Iduće godine navršice se 70 godina od kraja Drugog svetskog rata i od potpisivanja i stupanja na snagu Povelje Ujedinjenih nacija, kao i 40 godina od donošenja Završnog akta iz Helsinkija. Treba uvek da imamo na umu da su ove organizacije i dokumenti, koji daju smernice njihovom radu i ponašanju država u međunarodnim odnosima, nastali kako bi se unapredio naš zajednički angažman, otklonili problemi i predrasude, gradilo poverenje, prevazišle linije podela i što je još značajnije, sprečile ljudske tragedije. Kao budući predsedavajući, a u skladu sa opredeljenjem Srbije da postane dugoročno pozitivan faktor koji doprinosi evropskoj bezbednosti, spremni smo da zajedno radimo na unapređenju ukupnih ciljeva bezbednosti i saradnje među ljudima, zajednicama, narodima i državama učesnicima OEBS-a, kao i sa našim partnerima.

S nestrpljenjem očekujem detaljniji razgovor sa vama i vašim predstavnicima o prioritetima i aktivnostima srpskog predsedavanja u Beču, u januaru iduće godine.

Hvala, gospodine predsedavajući."